

Managementletter 2018-4

Bestemd voor: algemeen bestuur, 28 november 2018

Peildatum: September 2018

Document: 18IT050061

Barcode:

INHOUDSOPGAVE MANAGEMENTLETTER 2018-4

Hoofdstuk	Pagina
1. Financieel Beheer	3 t/m 8
1.1 Inleiding	3
1.2 Verwacht exploitatieresultaat 2018	3
1.3 Verwachte investeringsuitgaven 2018	4
1.4 Risicoparagraaf	4
1.5 Ontwikkelingen bij verbonden partijen	7
1.6 Overige aandachtspunten	8
2. Belangrijke ontwikkelingen per programma	9 t/m 20
2.1 Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma	9
2.2 Programmaplannen	10
1000 - Planvorming	10
2000 - Aanleg en onderhoud keringen	11
3000 - Inrichting en onderhoud watersystemen	12
4000 - Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	15
5000 - Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	15
6000 - Regulering	16
6500 - Toezicht en handhaving	16
7000 - Heffing en invordering	17
8000 - Bestuur en externe communicatie	17
9000 - Dekkingsmiddelen en saldo	18
200/500 - Centraal management en Concern control	19
300/400 - Bedrijfsvoering	20
600/800 - Ondersteuning Watersystemen	20
Bijlagen	
I Prognose netto lasten en resultaat per taak (18IT050069)	
II Projectenrapportage (18IT045335)	

Hoofdstuk 1: Financieel Beheer

§ 1.1 Inleiding

Op basis van afspraken uit de Planning- en Controlcyclus worden gedurende het kalenderjaar periodiek managementletters opgesteld, die door het DB worden vastgesteld en ter kennisname aan het AB worden aangeboden. Hierbij treft u de vierde managementletter over 2018 aan met als peildatum september 2018.

De doelstelling van de managementletter is het bestuur op beknopte en overzichtelijke wijze te informeren over de inschatting van het bedrijfsresultaat en de inhoudelijke en financiële voortgang van de bedrijfsprocessen en projecten in het lopende jaar. Hierbij wordt het principe "management by exception" gerapporteerd. Dit betekent dat in de programmaplannen de specifieke doelstellingen en prestatie indicatoren die in lijn liggen met de begroting en vorige managementletter niet worden opgenomen. Er wordt alleen gerapporteerd over zaken die, inhoudelijk of financieel belangrijk afwijken. Voor een totaaloverzicht van de specifieke doelstellingen en prestatie indicatoren per programma wordt verwezen naar de Begroting 2018.

Als bijlagen bij deze managementletter zijn opgenomen:

- Bijlage 1: de exploitatiebegroting, -prognose en bedrijfsresultaat per taak.
- Bijlage 2: de stand van zaken met betrekking tot de in 2018 lopende en afgeronde projecten op het gebied van voortgang, kwaliteit (doelen) en financiën.

§ 1.2 Verwacht exploitatieresultaat 2018

Voor 2018 is de verwachting dat de producten en diensten voor het overgrote deel conform de Begroting 2018 worden uitgevoerd. De verwachting is ook dat er financieel binnen de kaders van de begroting wordt gebleven. Op organisatieniveau is het verwachte exploitatieresultaat bijna gelijk aan het begrote resultaat. Op taakniveau zijn er wel afwijkingen, deze worden onder de tabel toegelicht.

Verwacht bedrijfsresultaat 2018 bedragen x €1.000	Begroting 2018	ML 2018-1	ML 2018-2	ML 2018-3	ML 2018-4	Verschil ML4-Begr.
Resultaat taak Watersysteembeheer	+4.731	+3.204	+3.505	+2.458	+3.572	-1.159
Resultaat taak Zuiverings-beheer	+2.253	+3.343	+3.329	+4.526	+3.975	+1.722
Bedrijfs-resultaat totaal	+6.984	+6.546	+6.834	+6.984	+7.547	563

(+ = nadelig / - = voordelig)

Het verwachte positieve resultaat op de **taak Watersysteembeheer** ten opzichte van de begroting bedraagt € 1,2 miljoen positief en wordt met name veroorzaakt door het naar boven bijstellen van de belastingopbrengst watersysteem gebouwd vanwege een hogere WOZ-waarde met ongeveer € 1,6 miljoen en doordat de bijdrage aan het HWBP in 2018 pas in september betaald hoeft te worden in plaats van mei (voordeel: € 0,6 miljoen). Daarnaast veroorzaakt de afboeking van het project anticiperende grondaankopen een nadeel van € 0,9 miljoen en zijn er enkele kleinere voordelen. Over de afboeking van de grondaankopen is het algemeen bestuur middels een mededeling geïnformeerd in de vergadering van het algemeen bestuur van 26 september jl.

Het verwachte negatieve resultaat op de **taak Zuiveringsbeheer** ten opzichte van de begroting bedraagt € 1,7 miljoen negatief en wordt met name veroorzaakt door lagere verwachte belastinginkomsten (€ 0,5 miljoen nadelig). De verwachting is dat er, met name vanuit de meetbedrijven, minder vervuilingseenheden aangeleverd worden. Daarnaast is de verwachte bijdrage aan SNB € 0,6 miljoen nadelig (voor een toelichting zie § 1.5 Ontwikkelingen bij verbonden partijen). De kapitaallasten zijn € 0,7 miljoen nadelig vanwege het doorvoeren van schattingswijzigingen en enkele overige nadelen. Verder is in de het beleidsvoornemen "Water van waarde" al geduid dat de staat van de assets niet optimaal is, wat leidt tot onverwachte correctieve onderhoudsuitgaven (€ 0,4 miljoen nadelig).

Verwachte resultaatbestemming 2018

De verwachte resultaten 2018 leiden tot de volgende verwachte resultaatbestemming 2018:

Verwachte resultaatbestemming 2017 bedragen x €1.000	Begroting 2018	ML 2017-4	Vershil
Bestemming taak Watersysteembeheer	-4.731	-3.572	+1.159
- Toevoeging aan bestemmingsreserve DFB WS	+680	+680	0
- Onttrekking uit bestemmingsreserve DFB WS	-1.933	-1.933	0
- Onttrekking uit egaliseringsreserve WS	-3.478	-2.319	+1.159
Bestemming taak Zuiveringsbeheer	-2.253	-3.975	-1.722
- Toevoeging aan bestemmingsreserve DFB ZB	+791	+791	0
- Onttrekking uit bestemmingsreserve DFB ZB	-942	-942	0
- Onttrekking algemene/calamiteitenreserve ZB			0
- Onttrekking egaliseringsreserve ZB	-2.102	-3.825	-1.722
Totaal verwachte resultaatbestemming	-6.984	-7.547	-563

(+ = voordelig / - = nadelig)

§ 1.3 Verwachte investeringsuitgaven 2018

In de Begroting 2018 is € 50,6 miljoen aan bruto investeringen opgenomen. De uitgavenprognoses zijn voor Watersysteembeheer en Ondersteuning enigszins naar beneden bijgesteld.

Bruto investeringsuitgaven 2018 bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2018	ML 2018-1	ML 2018-2	ML 2018-3	ML 2018-4
Zuiveringsbeheer	19,30	19,30	19,00	19,50	19,50
Watersysteembeheer ¹	28,05	28,25	28,25	28,25	26,50
Vaarwegenbeheer	0,95	0,30	0,30	0,15	0,15
Ondersteuning	2,30	3,60	3,60	3,60	3,20
Totaal	50,60	51,45	51,15	51,50	49,35

Toelichting Bedrijfsvoering: De prognose voor 2018 is verlaagd omdat een aantal werkzaamheden voor het project "Verbeteren dienstverlening waterschap Brabantse Delta" pas kunnen starten na oplevering van het project "Implementeren zaakstelsel waterschap Brabantse Delta" en dat is begin 2019.

Toelichting Watersysteembeheer: De planuitwerking voor project dijkverbetering 14A Geertruidenberg wordt na verwachting pas in 2019 opgepakt vanwege nieuwe gegevens vanuit het ministerie over de waterstanden. Het waterschap laat daarom een quick scan naar de waterstanden doen, eind 2018 is er meer duidelijkheid over dit onderzoek en de verdere planuitwerking.

Toelichting vaarwegenbeheer: Vanwege het verschuiven van baggerwerkzaamheden naar begin 2019 is wordt een lager geïnvesteerd bedrag verwacht dan begroot.

Op projectniveau worden afwijkingen in scope, geld en planning toegelicht in bijlage 2.

¹ Het bedrag is inclusief de bijdrage aan het HWBP en de investeringsuitgaven van het project regionale keringen.

§ 1.4 Risicoparaagraaf

Tariefdifferentiatie wegen

Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel in een belastingprocedure, in zijn overwegingen bepaald dat het begrip "verharde openbare wegen" uit de Waterschapswet beperkt moet worden uitgelegd. De rechtbank oordeelde dat onverharde weggedeelten die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van dit begrip vallen. Het gaat om een principiële uitspraak, met in potentie grote financiële gevolgen voor de waterschappen. Het is namelijk zo dat alle waterschappen een tariefdifferentiatie wegen hanteren en hierbij uitgaan van de ruime interpretatie van het begrip "verharde openbare wegen". Medio december 2017 heeft het gerechtshof in hoger beroep bepaald dat onverharde weggedeelten niet mogen worden meegenomen bij de oppervlaktebepaling van de weg. Inmiddels is tegen de uitspraak van het gerechtshof beroep in cassatie bij de Hoge Raad ingesteld. Er moet rekening mee worden gehouden dat het ongeveer 1 jaar kan duren voordat de Hoge Raad tot een beslissing komt. Een gedeelte van de egalisatiereserve watersysteembeheer is gereserveerd, voor het geval de Hoge Raad een uitspraak doet die uitstraling heeft op het waterschap.

Gevolgen brand bij chemische fabriek Moerdijk

Het waterschap en de andere overheden hebben met Chemie Pack Nederland B.V. en de andere nog bestaande bedrijfsonderdelen van Chemie Pack een schikking getroffen. De opbrengsten van de schikking worden verdeeld tussen de betrokken overheden. Intussen hebben verzekeraars van bedrijven die goederen in opslag hadden staan bij Chemie Pack de betrokken overheden en inspecties aansprakelijk gesteld voor de geleden schade omdat onvoldoende toezicht zou zijn gehouden. Of dit daadwerkelijk tot het vergoeden van een schadeclaim zal leiden door het waterschap lijkt op dit moment niet erg waarschijnlijk. Er zijn vooralsnog geen procedures gestart.

Verantwoordelijkheid voor beschoeiing

Een inwoner van Steenberghe is van oordeel dat de beschoeiing langs zijn tuin ondeugdelijk is. Zijn tuin verzakt daardoor. Hij is van oordeel dat het waterschap aansprakelijk is voor het verzakken van de tuin. De rechtbank heeft de inwoner in het gelijk gesteld. Naar het oordeel van het waterschap heeft de rechtbank een principieel onjuist oordeel gegeven. Het waterschap is in hoger beroep gegaan tegen het vonnis van de rechtbank. De zaak is momenteel in behandeling bij het gerechtshof in Den Bosch. Het hof heeft een tussenuitspraak gedaan, daardoor laat de einduitspraak nog op zich wachten. De einduitspraak van het hof is van belang, omdat een andere inwoner met vergelijkbare problematiek ook een procedure heeft aangespannen onder verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank. Ook twee verenigingen van eigenaren (appartementencomplexen) beraden zich op juridische stappen. Deze zaak is ook voor andere waterschappen van principieel belang, omdat in het hele land vergelijkbare situaties kunnen spelen.

Procedure over gevolgen uitvoering project

Een inwoner heeft over een aantal issues een civielrechtelijke procedure aangespannen tegen het waterschap. Volgens zijn zeggen zijn deze issues ontstaan door de gebrekkige uitvoering van een project dat in 2001 door het waterschap is gestart en zijn perceel beïnvloedt. Alsook omdat hij van oordeel is dat aanvullende afspraken niet goed worden nagekomen door het waterschap. Langdurig en op verschillende niveaus is getracht om tot een vergelijk te komen met deze inwoner. Dat is uiteindelijk niet gelukt. Inmiddels is het waterschap gedagvaard voor een zitting begin november 2018.

Nadeelcompensatieverzoek

Er is een nadeelcompensatieverzoek ingediend. De door het waterschap ingeschakelde externe deskundige adviseert een beperkte schadevergoeding. De verzoeker heeft een contra-expertiserapport laten opstellen waarin gemotiveerd wordt dat het schadebedrag rond de € 450.000,- zou moeten uitkomen. Met behulp van de door het waterschap ingeschakelde externe deskundige wordt dit verzoek bestudeerd. Na de droge periode van afgelopen zomer en het instellen van onttrekkingsverboden, houdt het waterschap rekening met nadeelcompensatieverzoeken vanwege deze onttrekkingsverboden. Tot nu toe is 1 verzoek ontvangen (€ 45.000,-). Hoe deze verzoeken te beoordelen, wordt thans uitgezocht, onder meer in overleg met de Unie van Waterschappen.

Problemen in uitvoering projectenportfolio

Aantrekkende markt

Door de aantrekkende markt stijgen de prijzen van aannemers en hebben zij meer keuzemogelijkheden waardoor ze niet altijd meer inschrijven. Dit kan gevolgen hebben voor de budgetten van de projecten die zijn geraamd. Ook het vinden van goed gekwalificeerd personeel (zowel in dienst als inleen of zzp'er) wordt lastiger en daardoor duurder.

Grondverwerving

Het beschikbaar hebben van (ruil)grond is onmisbaar in de uitvoering van de taken van het waterschap en het realiseren van de opgave waarvoor wij verantwoordelijk zijn. Het gaat hierbij onder andere om ecologische verbindingzones, waterberging, verbeteren regionale keringen en verleggen van waterlopen. Grondverwerving is een proces dat tijd in beslag neemt en waarvan het verloop niet altijd te plannen is. Bovendien is het steeds lastiger om grondposities te verwerven door o.a. niet voldoende beschikbaar zijn van (ruil) grond, prijsontwikkeling, wetgeving, bereidheid tot verkopen tegen marktwaarde. Het waterschap is voortdurend op zoek naar mogelijkheden om de gronden beschikbaar te krijgen binnen maatschappelijk verantwoorde kosten. Ook draagvlak (o.a. door samenwerking met anderen en goede communicatie) is hierbij een belangrijke factor. Het risico bestaat dat wanneer het waterschap niet duidelijk kiest voor de mogelijkheid van het opleggen van de gedoogplicht of het inzetten op onteigening, dat gronden niet (tijdig) beschikbaar komen, projecten vertragen en de doelstellingen van het waterschap niet gerealiseerd worden. Daarbij is tevens van belang dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om anticiperend gronden te kunnen aankopen om goede grondposities te verkrijgen. In de vergadering van het algemeen bestuur van 26 september jl. is een aanvullend uitvoeringskrediet van € 5,0 miljoen beschikbaar gesteld. Het totale beschikbare uitvoeringskrediet komt daarmee op € 9,6 miljoen. Verder wordt – ter opschoning van het project 6685 Anticiperende grondaankopen – een bedrag van € 0,9 miljoen afgeboekt naar de exploitatie naar programma 3000 Inrichting en Onderhoud Watersystemen.

§ 1.5 Ontwikkelingen bij verbonden partijen

Slibverwerking Noord-Brabant N.V. (SNB)

Slibstrategiestudie aandeelhouders

In 2017 hebben de aandeelhouders hun slibstrategiestudie afgerond. Deze strategie sluit voor het grootste deel aan op de strategie van SNB zoals opgenomen in het ondernemingsplan. Op een aantal punten vindt in 2018 nader overleg plaats met de aandeelhouders over de wijze waarop nog beter invulling gegeven kan worden aan de samenwerking tussen de aandeelhouders en SNB en de benodigde innovatie in de afvalwaterketen.

Investeringsvoorstel zonnepark

SNB heeft een terrein beschikbaar dat niet wordt gebruikt. Op dit terrein kan een zonnepark worden aangelegd. Er is een adviesnota opgesteld waarin het algemeen bestuur gevraagd wordt in te stemmen met de investering in het zonnepark door een bijstorting in de agioreserve naar rato van deelname in het aandelenkapitaal. De investering draagt bij aan verdere verduurzaming van de slibeindverwerking. Tevens wordt SNB netto energieleverancier. Hiermee voldoet SNB aan de doelstelling in haar ondernemingsplan 2016-2020 om in 2020 geheel energieneutraal zuiverings-slib te verwerken. Daarnaast draagt de investering bij aan de klimaat- en energiedoelstellingen van het waterschap en het verlagen van de slibeindverwerkingskosten.

Kostenverdeelssystematiek en afrekening 2017

In 2017 hebben enkele aandeelhoudende waterschappen aanzienlijk meer slib aangeleverd dan was begroot. Mede hierdoor werd de verwerkingscapaciteit van SNB overschreden en is een substantiële hoeveelheid slib extern verwerkt, wat heeft geleid tot forse extra externe opslag- en verwerkingskosten. Deze kosten komen op grond van de huidige toepassing van de kostenverdeelssystematiek voor een groot deel ten laste van de waterschappen die juist een overcapaciteit ter beschikking stellen, zoals waterschap Brabantse Delta. Deze toepassing wordt als onredelijk en onrechtvaardig ervaren. Inmiddels hebben alle aandeelhoudende waterschappen ingestemd met een eenmalige wijziging van de kostenverdeling van de slibverwerkingskosten 2017. Deze wijze van verrekening is eenmalig voor 2017 en wordt niet toegepast voor de jaren daarna. Het voordeel over 2017 bedraagt voor Brabantse Delta € 0,8 miljoen ten opzichte van de in de Jaarrekening 2017 verwerkte cijfers en is verwerkt in de voorliggende managementletter.

Verder is de inzet erop gericht om voor 2018 te komen tot een meer duurzame en evenwichtige kostenverdeelssystematiek. Inmiddels is door Aa en Maas als trekker een procesvoorstel afgestemd met de waterschappen en is er gestart met het bemensen van een werkgroep met een onafhankelijke, externe voorzitter. De insteek is het traject voor eind 2018 af te ronden en de nieuwe systematiek met terugwerkende kracht vanaf 1-1-2018 toe te passen.

2e kwartaalrapportage 2018

Eind juli 2018 is de tweede kwartaalrapportage van SNB ontvangen. Ook voor 2018 is de verwachting dat er aanzienlijk meer slib bij SNB wordt aangeleverd dan begroot. De verwachte extra kosten voor SNB bedragen ruim € 6,8 miljoen, met name vanwege hogere externe verwerkingskosten (€ 4,5 miljoen) en extra opslagkosten (+€ 1,86 miljoen). Voor waterschap Brabantse Delta betekent dit een extra bijdrage

van bijna € 1,4 miljoen conform de huidige verdeelsystematiek. Dit bedrag is verwerkt in de voorliggende managementletter. Zoals gemeld wordt door de aandeelhoudende waterschappen gewerkt aan een nieuwe, meer duurzame en evenwichtige verdeelsleutel die vanaf 1-1-2018 van kracht wordt.

3e kwartaalrapportage 2018 (ontvangen na de peildatum)

Eind oktober 2018 is de derde kwartaalrapportage van SNB ontvangen. De 3^e kwartaalrapportage laat een bijdrage voor WBD zien van € 5,3 miljoen. In ML 2018-4 is o.b.v. kwartaalrapportage 2 € 5,6 miljoen opgenomen als bijdrage voor 2018. Dit betekend een lager bijdrage van € 0,3 miljoen. Dit voordeel is nog niet verwerkt in ML 4 omdat dit een mutatie na de peildatum is.

Cross-Border-Lease van de SNB vroegtijdig beëindigd

SNB heeft op 20 september jl. met alle betrokken partijen overeenstemming bereikt over het per die datum vroegtijdig beëindigen van de CBL-transactie. Partijen hebben in aanloop naar die datum de mogelijkheden daartoe onderzocht en onderhandeld over de (financiële) condities waaronder dit zou kunnen plaats vinden. Uiteindelijk is daarover op 20 september jl. overeenstemming bereikt. Daarmee zijn de voor betrokken partijen resterende risico's met betrekking tot deze oorspronkelijk nog tot 2021 lopende transactie volledig geëlimineerd en kan deze financieel-fiscale transactie uit de boeken. De financiële afwikkeling is nu opgenomen in deze ML-4. Dit komt er voor Brabantse Delta op neer dat de afwikkelingskosten van de transactie van ca. € 113.000,- nu in 2018 verantwoord worden i.p.v. in 2021. Daarnaast is er een (relatief beperkte)beëindigingsvergoeding die voor Brabantse Delta neer komt op een bedrag van ca. € 30.000,-. Ook is rekening met vrijval van de nog restende egalisatiereserve CBL-SNB van ca. € 320.000,-.

Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)

De BWB gaat in 2018 verder met de volgende fase van de omvangrijke projecten waar in 2017 mee gestart is, te weten het zaakgericht werken en professionalisering van de bedrijfsvoering. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen om tijdig gereed te zijn voor de grootschalige omschakeling naar "de waardering van woningen op gebruikersoppervlakte", die vanaf 2021 verplicht is.

Aangezien de AVG in mei 2018 in werking is getreden, heeft de informatieveiligheid, naast de BIWA, de bijzondere aandacht binnen de organisatie.

In de loop van het jaar wordt gestart met het vormgeven van het programma van eisen in verband met het einde van de looptijd van het contract voor de belastingapplicatie (eind 2020). Er wordt een traject voorbereid, waarin enerzijds gebruiksgemak voor zowel de medewerker als de klant doel zijn, en anderzijds de continuïteit van de bedrijfsvoering nooit in gevaar mag komen.

Aquon

Eind 2017 is Aquon 3.0 vastgesteld (concentratie van Aquon op één locatie). Er wordt een business case opgesteld waaruit blijkt of en hoe Aquon op één centrale locatie gevestigd kan worden. Mogelijke centrale huisvesting heeft ook een effect op de kostprijs van de diensten en producten. In het vervolg daarvan wordt een aantal zaken nader uitgewerkt. Zo wordt een visie ontwikkeld voor Aquon gelet op de technologische ontwikkelingen in de laboratoriumwereld. Daarnaast zijn de prijzen van de diensten en producten van Aquon geanalyseerd. Deze kostprijsanalyse, naast kwalitatieve overwegingen, ondersteunt de vraag of bepaalde producten en diensten beter door Aquon zelf geleverd kunnen worden of beter uitbesteed kunnen worden.

Het Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis wil de komende tijd een nadrukkelijke rol spelen in de noodzakelijke digitale transformatie van de waterschappen. Deze ambitie is neergelegd in het Koersplan 'wijzer naar 2020'. In juli jl. is dit plan in het AB van Gr HWH vastgesteld en de komende tijd zal stapsgewijs de inrichting naar HWH 3.0 plaatsvinden. Cruciaal daarbij is het beschikbaar krijgen van goede medewerkers vanuit de waterschappen om hier vorm en inhoud aan te kunnen geven.

§ 1.6 overige aandachtspunten

Cao-akkoord

Op 20 juli 2018 is het Cao-akkoord voor de waterschappen getekend. Dit akkoord loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019. Voor 2017 en 2018 zijn de volgende beloningsafspraken gemaakt:

- Per 1 januari 2018 worden de salarissen met 3,5% verhoogd.
- Iedere medewerker die op 1 januari 2018 in dienst was, ontvangt eenmalig € 500 bruto en naar rato aanstellingsduur.

In de Begroting 2018 van het waterschap is rekening gehouden met een salarisverhoging van 2% voor 2017 en 2% voor 2018. De financiële consequentie voor 2018 is ongeveer € 70.000 nadelig en is meegenomen in de voorliggende managementletter.

Kostentoedelingsverordening 2019-2023

De kostentoedelingsverordening 2019 is vastgesteld in AB van 26 september jl. en bekendgemaakt. De Begroting 2019 zal zodoende op de nieuwe kostentoedeling worden gebaseerd.

Herijking belastingstelsel

De Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) heeft van het bestuur van de Unie van Waterschappen de opdracht gekregen om onderzoek te doen naar de vraag of het belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is. Het onderzoek maakt deel uit van een breder onderzoek van de minister van IenW naar de financiering van het Nederlands waterbeheer. De CAB heeft inmiddels haar eindrapport opgeleverd. Het Uniebestuur heeft dankbaar gebruik gemaakt van het werk van de CAB en sluit in zijn voorstellen grotendeels aan bij het eindadvies van de commissie. Het Uniebestuur is ervan overtuigd dat de waterschappen met een belastingstelsel, waarin het pakket voorstellen is verankerd, een stevige basis voor de toekomst leggen.

Tijdens de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen is het voorstel voor de aanpassing van het belastingstelsel besproken met de leden waterschappen. De schriftelijke reacties van alle 21 waterschappen zijn meegewogen in een uitgebreide, open en vruchtbare beeldvormende discussie.

Tijdens de ledenvergadering is dan ook besloten dat de Unie meer tijd neemt om tot een door alle waterschappen breed gedragen voorstel te komen tot aanpassing van het belastingstelsel.

Details over dit proces komen tot uitdrukking in het aangepast voorstel dat de Unie op 22 oktober 2018 aan de waterschappen stuurt. Dit voorstel wordt besproken in de ledenvergadering van december 2018. Voorafgaand aan de ledenvergadering wordt dit voorstel geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur van 28 november 2018.

In het voorstel van de Unie van 22 oktober 2018 zal in ieder geval tot uitdrukking komen dat:

- Tijdens de ledenvergadering van december 2018 wordt vastgelegd op welke onderdelen de waterschappen het met elkaar eens zijn in hun reactie op het Unievoorstel. Dit ten behoeve van het verdere proces en uiteindelijke besluitvorming in 2019;
- Er een nieuwe commissie wordt ingesteld voor de (verdere) verkenning van de aanpassing van het belastingstelsel, onder meer ten aanzien van het gebiedsmodel. Deze commissie zal medio 2019 met een aangepast voorstel komen. Over dit aangepast voorstel wordt vervolgens besloten in de ledenvergadering eind 2019

Verbeterplan "Water van Waarde"

Er is een verbeterplan "Water van waarde" opgesteld, met als doel om anno 2020 de kerntaak 'water zuiveren' zo betrouwbaar mogelijk uit te voeren voor de burgers, bedrijven en het milieu in West Brabant en daarbij waardevolle grondstoffen uit het afvalwater te halen, zodat deze waarde opleveren voor de directe leefomgeving. Hiervoor is het noodzakelijk om te investeren in twee richtingen:

- De basis op orde brengen/op korte termijn problemen oplossen (maar wel de juiste oplossingen die bijdragen aan de toekomst);
- Op een goede manier verbinden met innovatie en de samenwerking verbeteren (met elkaar en met de buitenwereld).

Het onderzoek "Lange termijn asset planning" wordt gebruikt om inzicht te verkrijgen in de relatie tussen risico's en het benodigde investeringsvolume op de lange termijn. Voor de risicoafweging wordt gebruik gemaakt van het bedrijfswaardenmodel.

Omdat vanaf 2018 wordt gewerkt naar een open bedrijf, gericht op de omgeving, dat waarde haalt uit afvalwater is de naam van het cluster **Zuiveringsbeheer** niet meer passend. De nieuwe naam voor het cluster is **Waterketen**.

EMU-saldo

Op basis van deze managementletter wordt voor het waterschap een negatief EMU-saldo (feitelijke kasstroom) verwacht van €18,2 miljoen. Hiermee blijft het waterschap binnen de referentiewaarde van € 21,5 miljoen.

Hoofdstuk 2: Belangrijke ontwikkelingen per programma

§ 2.1 Totaal netto lasten per programma en dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel worden de netto lasten per programma en de dekkingsmiddelen weergegeven:

Netto lasten per programma en dekkingsmiddelen (alle bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2018	ML 2018-1	ML 2018-2	ML 2018-3	ML 2018-4	Verschil t.o.v. begroting
Netto lasten							
1000 - Planvorming	4.928	5.517	5.651	5.828	5.546	5.975	+458
2000 - Waterkeringen	12.359	14.382	13.504	13.594	13.559	13.496	-886
3000 - Watersystemen	29.701	34.198	34.186	34.334	34.215	35.378	+1.180
4000 - Zuiveringstechn. werken	60.541	55.065	55.808	55.648	57.169	57.010	+1.945
5000 - Vaarwegen en havens	2.228	2.136	2.178	2.174	2.190	2.135	-1
6000 - Regulering	3.597	4.278	4.280	4.303	4.190	4.104	-173
6500 - Handhaving	5.261	6.342	6.510	6.596	6.434	6.363	+21
7000 - Heffing en invordering	5.907	5.830	5.585	5.588	5.564	5.673	-157
8000 - Bestuur en communicatie	4.852	4.829	4.604	4.795	4.935	4.836	+7
9000 - Overige dekkingsmiddelen	-543	500	500	350	318	143	-357
Voordeel Switch transactie SNB	-4.188						
Totaal netto lasten	124.643	133.076	132.806	133.211	134.121	135.113	+2.037
Opbrengst							
Omslag watersysteem gebouwd	-35.643	-37.387	-38.382	-38.382	-38.995	-38.995	-1.608
Omslag watersysteem ongebouwd	-4.627	-4.945	-4.965	-4.965	-4.965	-4.965	-20
Omslag watersysteem wegen	-1.697	-1.846	-1.846	-1.846	-1.790	-1.790	+56
Omslag watersysteem ingezetenen	-17.339	-18.488	-18.530	-18.530	-18.538	-18.538	-51
Omslag watersysteem natuurterrein	-120	-126	-126	-126	-126	-126	-
Omslag verontreinigingsheffing	-317	-252	-264	-264	-264	-264	-12
Omslag ws voorgaande jaren	208	-	-	-	-	-	-
Zuiveringsheffing bedrijven	-21.411	-20.481	-19.396	-19.396	-19.639	-19.860	+621
Zuiveringsheffing huishoudens	-41.037	-41.074	-41.351	-41.351	-41.299	-41.246	-172
Omslag zuivering voorgaande jaren	-2.121	-	-	-	-	-	-
Totaal waterschapsbelastingen	-124.102	-124.599	-124.859	-124.859	-125.615	-125.784	-1.186
Bijdrage provincie							
Bijdrage provincie	-1.345	-1.345	-1.253	-1.369	-1.373	-1.313	+32
Onttrekking egal.reserve CBL-SNB	-1.589	-149	-149	-149	-149	-469	-320
Totaal dekking	-127.036	-126.093	-126.260	-126.377	-127.137	-127.567	-1.474
Resultaat	-2.394	+6.984	+6.546	+6.834	+6.984	+7.547	+563

(+ = nadelig / - = voordelig)

§ 2.2 Programmaplannen

Bij de Begroting 2018 zijn programmaplannen opgesteld die het te realiseren beleid bevatten en inzicht bieden in de kosten en doelstellingen per programma, de beoogde effecten en de wijze waarop gestreefd wordt die effecten te bereiken. In de managementletters wordt gerapporteerd over belangrijke ontwikkelingen en over zaken die -positief of negatief- afwijken.

Programma 1000 – Planvorming (Arthur Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen					
Maatschappelijk verantwoord en vernieuwend					
Gezondheid	Doelstelling en beoogde effecten: Gezond leven zonder milieuschade: actualisatie strategie van het waterschap rond microverontreinigingen.				
	Activiteiten en realisatie: De actualisatie van het programma micro verontreinigingen heeft vertraging opgelopen. Het wordt wel in 2018 opgeleverd. Vertraging is onder meer ontstaan door de aandacht die de vele samenwerkingen vragen. Zo gaat het waterschap bijdragen aan medicijnresten verwijdering bij het Amphia ziekenhuis en een nemen we deel aan een Community of Practice van het Ministerie.				
Risico's beheersen voor waterveiligheid, wateroverlast, droogte en gezond water					
Eerste beoordeling primaire keringen overstromingskans (4de toetsing nationale toetsingsronde)	Doelstelling en beoogde effecten: inzicht in de veiligheid en risico's op overstromingen door buitenwater van ons beheersgebied eind 2022, op grond van de nieuwe normen en beoordelingssystematiek.				
	Activiteiten en realisatie: De markt heeft geen capaciteit om het benodigde onderzoek volledig uit te voeren binnen de geplande termijn. Aanvraag onderzoeken is aangepast om alsnog door te kunnen gaan. Dit heeft geleid tot enige vertraging, met name voor het agenderen van het traject Willemstad-Noordenschans voor het HWBP in 2018. Deze vertraging kan wel ingelopen worden in 2019 (eindoordeel dient geleverd te worden in 2022).				
Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	5.517	5.725	5.828	5.546	5.975
Ten opzichte van ML-3 zijn de netto kosten € 429 nadelig door een overschrijding van de bijdragen aan gemeenschappelijke projecten: - Kosten Klimaatop (totaal €120); - Kosten Opzet en uitwerking regionaal energie model (€ 90); - Hogere bijdragen overige gemeenschappelijke projecten (€ 200). T.o.v. jaarplan zijn de netto kosten € 458 nadelig: zie toelichting ten opzichte van ML3.					

Programma 2000 – Aanleg en Onderhoud Keringen (Arthur Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen					
Maatschappelijk verantwoord en vernieuwend					
Inrichting verkeerstoren voor keringen	Doelstelling en beoogde effecten: In 2017 is in kaart gebracht welke informatiebehoefte er met betrekking tot waterveiligheid is, die in de verkeerstoren geregeld kan worden. Dit jaar wordt deze informatiebehoefte verder geconcretiseerd en worden voor een deel van deze behoeften modellen en tools ontwikkeld. Met deze modellen en tools kan de gewenste informatie daadwerkelijk door de verkeerstoren geleverd worden.				
	Activiteiten en realisatie: De opstart vindt plaats in het 4 ^e kwartaal 2018 en loopt door in 2019.				
Effectief en efficiënt					
Verbetering databeheer keringen	Doelstelling en beoogde effecten: Geotechnische gegevens op orde en goed beheerd. Beoogd effect: efficiënt omgaan met data en data gereed hebben voor toetsing, onderhoud- en versterkingsprojecten.				
	Activiteiten en realisatie: Geotechnisch archief ingericht en opgevuld met data voor toetsing primaire en regionale keringen gereed in kwartaal 2 2018. Leveranciers onderzoeken kunnen per eigen portaal gegevens aanleveren. In 2019 zal dit geschieden via het BRO landelijk portaal.				
Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	14.382	13.533	13.594	13.559	13.496
Ten opzichte van ML3 zijn de verschillen minimaal. Ten opzichte van het jaarplan bedraagt het voordeel € 886. De kapitaallasten zijn € 519 lager doordat de bijdrage HWBP niet in mei, maar pas in september betaald hoeft te worden. De afdelingskosten zijn € 163 lager door lagere doorbelasting van de afdeling Onderhoud en Muskusrattenbestrijding vanwege de wijziging van de %verdeling van de afdelingskosten. De overige doorberekeningen zijn € 208 voordelig; de netto directe kosten € 4 hoger.					

Programma 3000 – Inrichting en Onderhoud Watersystemen (Arthur Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak	
Risico's beheersen voor waterveiligheid, wateroverlast, droogte en gezond water	
Uitvoeren inspecties en onderhoudsprogrammering kunstwerken en beschoeiing	Doelstelling en beoogde effecten: Totaal beeld verkrijgen van de onderhoudstoestand van de belangrijkste kunstwerken en alle beschoeiingen. Door het programmeren van het onderhoud wordt beoogd efficiënter, meer risico-gestuurd en voor de langere termijn onderhoud uit te kunnen uitvoeren. Activiteiten en realisatie: De aanbestedingsprocedure van de inspecties van beschoeiingen zijn gestart. Hierbij ligt de focus op de levensduur van de beschoeiing.
Actualisatie algemeen onderhoudsplan	Doelstelling en beoogde effecten: Heroverweging van belangen tussen waterafvoer en natuur. Activiteiten en realisatie: Door de invoering van de Natuurbeschermingswet is een nieuwe gedragscode nodig die op dit moment ter inzage ligt voor inspraak. Pas na vaststelling van de gedragscode kan het Algemeen onderhoudsplan worden herzien zodat er een correcte link is met de gedragscode. Naar verwachting kan actualisatie pas vanaf eind dit jaar worden opgestart.
Duurzame ontwikkeling van de leefomgeving ondersteunen	
Uitvoeren en programmeren inrichtingsmaatregelen	Doelstelling en beoogde effecten: Voldoen aan prestatie-opgave van de inrichtingsmaatregelen in het Waterbeheerplan, de Kadernota en bestuursovereenkomsten (o.a. GOB en STUW). Geen spijt maatregelen uit de watersysteemanalyses programmeren om dichterbij de KRW-doelen te komen. Activiteiten en realisatie: De versnellingsopgave heeft nieuwe inzichten gebracht. Dit krijgt een vervolg in 2019.
Effectief en efficiënt	
Programmering en uitvoering baggeren stedelijk water 2018-2025	Doelstelling en beoogde effecten: In 2017 is een aanzet gemaakt voor de programmering van baggerwerkzaamheden voor 2018-2019. Uitbreiding hiervan richting 2025 is nodig om de benodigde financiële middelen voor waterschap en gemeenten te bepalen. Activiteiten en realisatie: De programmering van 2018 en 2019 is omgezet in de voorbereiding tot uitvoering in 2019. Op dit moment wordt voor de daarop volgende jaren een programmering opgesteld in samenspraak met gemeenten. De eerste verkennende gesprekken met gemeenten zijn gevoerd. In de loop van het najaar zal het MJOP baggeren vorm krijgen.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	34.198	34.186	34.334	34.215	35.378
Ten opzichte van ML3 is het verschil € 1.163 nadelig. Hiervan wordt € 939 veroorzaakt door het afboeking van het project anticiperende grondaankopen en € 505 door het verhogen van de ramingen voor baggerwerk in de rayons West en Noord. De post cultuurtechnisch onderhoud is met € 188 verlaagd en de post onderdelen werkmaterieel met € 84. Ten opzichte van het Jaarplan is het verschil € 1.180 nadelig. Hier zijn dezelfde verschillen-verklaringen van toepassing als bij ten opzichte van ML3.					

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen	
Risico's beheersen voor gezond water	
Voldoen aan afvalwaterakkoorden en vergunningseisen	Doelstelling en beoogde effecten: Goed zuiveren is onze kerntaak. Activiteiten en realisatie: Op de rwzi Nieuwveer zijn, i.v.m. instandhoudingsprojecten, verschillende uitbedrijfnames geweest en ook nog gepland. Dit beïnvloedt de stikstofverwijdering nadelig, waardoor overschrijding van de individuele stikstof-vergunningseis dreigt. Deels kan dit worden opgevangen in de processturing door extra effluentrecirculatie. Daarna volgt een keuze: "no go" voor uitbedrijfnames tot volgend voorjaar, vergunnigoverschrijding of overleg met Rijkswaterstaat over tijdelijke aanpassing van de eis. Er is ingezet op de 3^e route via RWS. Op de rwzi Dongemond komt overschrijding van de individuele stikstof-vergunningseis ook dichtbij. Dit omdat door de jaren heen alle veiligheidsmarges sluipenderwijs zijn opgebruikt en het proces wordt gestuurd op het scherpst van de snede. Bij slecht weer de komende maanden volgt mogelijk overschrijding van de stikstof vergunningseis later dit jaar.
Voldoen aan zorgplicht	Doelstelling en beoogde effecten: Goed zuiveren geeft invulling aan de wettelijke zorgplicht. Activiteiten en realisatie: Op de rwzi Bath is een tijdelijke compressor gehuurd en worden veel extra uren gemaakt voor onderhoud. De aanleiding is de slechte beschikbaarheid van twee bestaande compressoren en beperkte serviceverlening door de leverancier. Hierdoor zijn tijdelijke maatregelen noodzakelijk, zodat de effluentkwaliteit niet in het geding komt.
Toekomstbestendig	Doelstelling en beoogde effecten: Anticiperen op ontwikkelingen die op termijn aanpassing vergen van de zuiveringsinfrastructuur. Activiteiten en realisatie: De lange termijn assetplanning (LTAP) wordt opgesteld. Hierin wordt bepaald welke instandhoudingsinspanning nodig is om de assets op het huidige prestatieniveau te houden en welke ontwikkelingsinspanning nodig is voor nieuwe opgaven. Dit plan vormt de basis voor de komende investeringsprogramma (IP's). Onderdeel van de planning is een presentatie hierover tijdens de laatste AB-vergadering van dit jaar.
Duurzame ontwikkeling van de leefomgeving ondersteunen	
Ontwikkelen innovatieve technologie	Doelstelling en beoogde effecten: Innovatieve technologieën kunnen leiden tot verduurzaming, bijvoorbeeld door energiebesparing of kringloopsluiting. Hiervoor wordt de samenwerking opgezocht met zowel de interne als externe partners. Activiteiten en realisatie: Samen met nieuwe partners is een LIFE-subsidieaanvraag ingediend voor het demonstratieproject PHA2GO. Dit combineert de PHARIO-technologie voor het maken van bioplastic met de technologie van de nieuwe partners.
Verminderen energieverbruik	Doelstelling en beoogde effecten: Het ontwikkelen en testen van betaalbare innovatieve technologieën die leiden tot verduurzaming door energiebesparing of -productie. Activiteiten en realisatie: Sinds 28 mei kon het groene warmte station (GWS) geen warmte leveren aan het stadverwarmingsnet in de Haagse Beemden. Dit omdat de warmtenetbeheerder leidingen aan het vervangen was. Op 9 september is het GWS weer in bedrijf genomen.
Maatschappelijk verantwoord en vernieuwend	
Samen innoveren	Doelstelling en beoogde effecten: Het vergroten van het innovatief vermogen van het waterschap. Activiteiten en realisatie: Onderzoeksinstituut Wetsus heeft besloten om op de locatie Nieuwveer fundamenteel onderzoek te gaan doen naar een nieuwe techniek die het op termijn mogelijk moet maken om lokaal fosfaat en ijzer terug te winnen. Deze techniek zou op lange termijn een alternatief kunnen worden voor de huidige route van slibverbranding

	(SNB) en fosfaatterugwinning uit as (Ecophos). Het onderzoek start in het najaar.
Gezondheid	Doelstelling en beoogde effecten: Een gezonde leefomgeving zonder schade door microverontreinigingen in oppervlaktewater. Activiteiten en realisatie: Samen met het ministerie IenW, STOWA en andere waterschappen is een Community-of-Practice gestart die nog dit jaar zal leiden tot concrete investeringsvoorstellen voor full-scale medicijnrestenverwijdering op rwzi's. Subsidie van het ministerie IenW en een monitoringsplan zijn onderdeel van het traject. Brabantse Delta maakt een voorstel voor een demonstratie-installatie voor de regionale hotspot rwzi Rijen.
Effectief en efficiënt	
Onderhouden	Doelstelling en beoogde effecten: Om de risico's te kunnen beheersen en de infrastructuur in stand te houden is onderhoud nodig. Onderhoud draagt bij aan het op peil houden van de veiligheid, betrouwbaarheid, beschikbaarheid en beleving van de installaties (assets). Activiteiten en realisatie: Het project AWP 2.0 heeft vertraging opgelopen, waardoor de huidige installatie langere tijd in bedrijf blijft. Dit verhoogt de druk op de processen Bedienen en Onderhouden verder. Geconstateerd is dat de rioolgemaal Oudenbosch en Sint Willebrord sterk storingsgevoelig zijn. Dit wordt opgelost door adhoc inzet van medewerkers en het op korte termijn vervangen van pompen. Een meer duurzame oplossing is in voorbereiding.
Projectmatig bouwen en vervangen	Doelstelling en beoogde effecten: Om de risico's te kunnen beheersen is naast onderhoud projectmatig bouwen en vervangen nodig. Ook de projecten dragen bij aan het op peil houden of verbeteren van de veiligheid, betrouwbaarheid, beschikbaarheid en beleving van de installaties (assets). Deze taak wordt niet alleen uitgevoerd voor zuiveringsbeheer maar ook voor watersystemen. Activiteiten en realisatie: De hoofdcontracten voor de renovatie van de persstations en verdubbeling van de persleiding in project AWP 2.0 zijn gegund. Op de rwzi Bath is een gistingstank uit bedrijf voor groot onderhoud en volgt daarna de tweede. Dit project vraagt veel aandacht van bediening door de veiligheidsrisico's en de grote complexiteit. Eén van de gevolgen is tijdelijk extra slib afvoer.

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2018	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Nalevingspercentage lozingseisen	99%	99%	99%	99%
Voldoen aan de afname-afspraken	97%	97%	97%	97%
Zuiveringsprestatie	81%	81%	81%	81%
Stikstof verwijderingsrendement	77%	77%	77%	76%
Fosfaat verwijderingsrendement	76%	76%	76%	76%
CZV-verwijderingsrendement	90%	90%	90%	90%
Als gevolg van de situatie op Nieuwveer en Dongemond is het gebiedsbrede stikstof-verwijderingsrendement één procent naar beneden bij gesteld. De gebiedsbrede rendementseis van 75% komt niet in gevaar.				

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	55.065	55.984	55.648	57.169	57.010
Ten opzichte van ML3 zijn de netto lasten € 160 lager. De directe lasten zijn € 300 hoger vanwege meer benodigde adviezen, waaronder voor de lange termijn asset planning, meer verwerking van afvalwater per as als gevolg van de werkzaamheden binnen het lopende project AWP 2.0 en de benodigde aanschaf en onderhoud van gasdetectie apparatuur op rwzi Rijen. Tegenover deze nadelen					

staat een voordeel op de afdelingskosten vanwege openstaande formatie, hogere kapitaallasten (extra schattingswijzigingen) en lagere doorrekeningen vanuit de ondersteunende programma's (per saldo € 169 voordelig).

Ten opzichte van Jaarplan zijn de netto lasten € 1,9 miljoen nadelig.

- De bijdrage 2018 SNB (inclusief rente) is € 1,5 mln. nadelig. Op basis van de 2e kwartaalrapportage SNB is de verwachting dat er in 2018 aanzienlijk meer slib bij SNB wordt aangeleverd dan begroot, met name vanwege ontwikkelingen bij energiefabrieken van een aantal aandeelhoudende waterschappen. Dit veroorzaakt hogere externe verwerkingskosten en tijdelijke opslagkosten van slib. Daarnaast heeft SNB, vanwege de liquiditeitspositie, de geplande agio terugstortingen aan de aandeelhouders over 2017 en 2018 doorgeschoven naar 2018 en 2019. Hierdoor en vanwege het verlengen van de afschrijvingstermijn van de fabriek met 4 jaar, neemt de rente voor 2018 toe.
- De bijdrage 2017 SNB geeft een voordeel voor WBD van bijna € 800 ten opzichte van de in de Jaarrekening 2017 verwerkte cijfers: inmiddels hebben de aandeelhoudende waterschappen ingestemd met een eenmalige wijziging van de kostenverdeling van de slibverwerkingskosten 2017.
- Op basis van tariefafspraken, vastgelegd in gemeenschappelijke regeling De Dommel/Brabantse Delta, zuivert De Dommel in Tilburg afvalwater dat afkomstig is uit het beheersgebied van Brabantse Delta. Voor 2018 is de bijdrage die Brabantse Delta daarvoor aan De Dommel betaalt € 80 hoger dan begroot. De verwachting is dat er meer vervuilingseenheden aangeleverd worden. Hierdoor ontstaat er een extra belastingopbrengst op programma 9000.
- De kapitaallasten zijn 673 nadelig, met name vanwege doorgevoerde schattingswijzigingen: van een aantal objecten is bekend is dat ze eerder worden vervangen dan ze afgeschreven zijn. Het is een wettelijke verplichting om in deze situaties een schattingswijziging door te voeren en de afschrijvingstermijn te verkorten (ongeveer € 400 nadelig). Daarnaast is het project renovatie rioolgemaal groep 2 conform planning opgeleverd, waardoor de tegenraming op de kapitaallasten in het eerste jaar van oplevering vervalst. Samen met een aantal kleinere mutaties op projecten en een rentevoordeel geeft dit het resterende nadeel.
- De doorrekeningen vanuit de ondersteunende programma's zijn € 330 nadelig.

Conclusie en bijsturingsmaatregelen

De overschrijding ten opzichte van de Begroting 2018 bedraagt € 1,9 miljoen. Slechts een beperkt deel van de overschrijdingen is beïnvloedbaar. Gezien het risicoprofiel en de continuïteit van het Zuiveringsbedrijf is het zeer beperkt mogelijk om in het vervolg van 2018 het tekort significant terug te dringen.

Programma 5000 – Inrichting en onderhoud Vaarwegen en Havens (Arthur Meuleman)

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen

Risico's beheersen voor waterveiligheid, wateroverlast, droogte en gezond water

Baggeren Dintel	Doelstelling en beoogde effecten: Verbetering van de bevaarbaarheid en de waterkwaliteit (minder opwerveling door scheepvaartbewegingen). Het project wordt uitgevoerd op basis van integrale risicoafwegingen (scheepvaart en waterkwaliteit).
	Activiteiten en realisatie: Het project is voorbereid. In het eerste kwartaal van 2019 wordt het project opgeleverd.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	2.136	2.178	2.174	2.190	2.135

Ten opzichte van ML4 en het jaarplan zijn de verschillen minimaal.

Programma 6000 - Regulering (Arthur Meuleman)

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	4.278	4.338	4.303	4.190	4.104
Ten opzichte van ML3 zijn de kosten € 86 lager door verhoging van de prognose voor opbrengsten van leges. Ten opzichte van het Jaarplan is het verschil € 174 voordelig. Enerzijds zijn de afdelingskosten € 126 hoger, anderzijds zijn de directe kosten € 255 lager. Dit laatste komt door lagere advieskosten, lagere kosten Aquon en hogere legesopbrengsten.					

Programmaplan 6500 – Toezicht en Handhaving (Mary-José van Overveld)

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen	
Risico's beheersen voor waterveiligheid, wateroverlast, droogte en gezond water	
Uitvoeren primaire taken	Doelstelling en beoogde effecten: Bewaken en verbeteren van het naleefgedrag van wet- en regelgeving ten behoeve van de waterschapsdoelen.
	Activiteiten en realisatie: Powerbrowser helpt ons steeds beter bij het bewaken van de voortgang van het aantal uitgevoerde controles. Het berekenen van het naleefgedrag vraagt nog extra aandacht in de registratie in PB.

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2018		Prognose ML2		Prognose ML3		Prognose ML4	
Beleidsthema	# 1 ^e controles / naleefgedrag		# 1 ^e controles/ naleefgedrag		# 1 ^e controles/ naleefgedrag		# 1 ^e controles/ naleefgedrag	
Waterkwaliteit	2.800	90%	2.900	90%	2.900	90%	2.500	90%
Waterveiligheid	225	90%	300	90%	300	90%	300	90%
Waterkwantiteit (Schouw)	6.300	90%	8.600	90%	8.600	90%	8.600	90%
Waterkwantiteit (Overig)	475	90%	640	90%	640	90%	640	90%
Vaarwegbeheer	10	90%	10	90%	10	90%	10	90%
Waterschapsheffingen	775	90%	880	90%	880	90%	880	90%
Grondwaterbeheer	2.500	90%	2.500	90%	2.500	90%	2.500	90%
Aantal controles Waterkwaliteit is met 400 bijgesteld i.v.m. het wegvallen van de administratieve controles gemeentelijke overstorten door overdracht van de werkzaamheden naar afdeling Beleid en Planadvies.								

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	6.342	6.586	6.596	6.434	6.363
Ten opzichte van ML3 zijn de netto lasten € 71 voordelig door lagere doorbelastingen vanuit de ondersteunende producten. Ten opzichte van het Jaarplan 2018 zijn de netto lasten € 21 nadelig.					

Programma 7000 – Heffing en Invordering (Mary-José van Overveld)

Uitvoering van het programma verloopt conform het jaarplan.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	5.830	5.593	5.588	5.564	5.673
Ten opzichte van ML3 zijn de nettolasten € 109 nadelig door een hogere bijdrage aan de Belastingssamenwerking West Brabant (€ 85 nadelig). Daarnaast is ten opzichte van ML3 de prognose voor de kosten van de Wet WOZ naar boven bijgesteld met € 40. Ten opzichte van de Begroting 2018 zijn de netto lasten naar verwachting € 157 voordelig. De voornaamste oorzaken hiervoor zijn: • De afdelingskosten zijn € 94 voordelig: de urenverdeelsleutel van de afdelingen Handhaving en Juridische zaken is aangepast, omdat er minder uren aan dit programma besteed worden. • De overige doorrekeningen vanuit de ondersteunende programma's zijn € 75 voordelig, met name doordat er minder uren voor dit programma gemaakt worden.					

Programma 8000 – Bestuur en Externe Communicatie (wnd. Arthur Meuleman)

Uitvoering van het programma verloopt conform het jaarplan.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	4.829	4.636	4.795	4.935	4.836
Ten opzichte van ML3 zijn de netto directe lasten € 99 lager, met name vanwege de hogere opbrengst aan opstalrechten voor het plaatsen van windmolens op grond van het waterschap.					

Programma 9000 – Dekkingsmiddelen en saldo (Mary-José van Overveld)

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	ML 2018-1	ML 2018-2	ML 2018-3	ML 2018-4
Netto opbrengst Waterschapsbelastingen					
Opbrengst omslag gebouwd	37.387	38.382	38.382	38.995	38.995
Opbrengst omslag ongebouwd	4.945	4.965	4.965	4.965	4.965
Opbrengst omslag ongebouwd wegen	1.846	1.846	1.846	1.790	1.790
Opbrengst omslag ingezetenen	18.488	18.530	18.530	18.538	18.538
Opbrengst omslag natuurterreinen	126	126	126	126	126
Opbrengst verontreinigingsheffing	252	264	264	264	264
<i>Totaal opbrengst Watersysteembeheer</i>	<i>63.043</i>	<i>64.112</i>	<i>64.112</i>	<i>64.678</i>	<i>64.678</i>
Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	20.481	19.396	19.396	19.638	19.860
Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	41.074	41.351	41.351	41.299	42.246
<i>Totaal opbrengst Zuiveringsbeheer</i>	<i>61.555</i>	<i>60.747</i>	<i>60.747</i>	<i>60.937</i>	<i>61.106</i>
Totale netto belastingopbrengst	124.599	124.859	124.859	125.615	125.784
Overige dekkingsmiddelen/onvoorzien ¹⁾	-351	-351	-201	-169	326
Totaal dekkingsmiddelen ²⁾	124.248	124.507	124.657	125.446	126.110
Kwijtschelding en oninbaar uitgelicht					
Kwijtschelding watersysteemheffing	1.144	1.156	1.156	1.229	1.229
Oninbaar watersysteemheffing	337	346	346	346	346
Kwijtschelding zuiveringsbeheer	2.093	2.126	2.126	2.272	2.272
Oninbaar zuiveringsbeheer	639	591	591	640	640
¹⁾ Inclusief onttrekking egalisereserve CBL-SNB ²⁾ Naast de opbrengst van de waterschapsbelastingen zijn in de cijfers ook de overige dekkingsmiddelen opgenomen, met uitzondering van de vergoeding van de provincie voor het vaarwegenbeheer, die rechtstreeks op de taak vaarwegenbeheer is verantwoord. Ten opzichte van ML3 zijn de dekkingsmiddelen € 664 voordelig: De <u>opbrengst zuiveringsheffing bedrijven</u> is met € 169 naar boven bijgesteld. De <u>overige dekkingsmiddelen/onvoorzien</u> is 0,5 miljoen voordelig doordat de post onvoorzien is afgeboekt. Daarnaast valt de egalisereserve CBL-SNB vrij door het vroegtijdig beëindiging. Ten opzichte van het Jaarplan zijn de dekkingsmiddelen bijna € 1,8 miljoen voordelig: De <u>opbrengst watersysteembeheer gebouwd</u> is € 1,6 miljoen voordelig doordat de WOZ-waarde hoger is dan bij de Begroting 2018 is ingeschat. De <u>zuiveringsheffing bedrijven</u> is € 0,6 miljoen nadelig. Het aantal vervuilingseenheden van bedrijven is lager dan in de Begroting 2018 is ingeschat. De <u>zuiveringsheffing huishoudens</u> is € 0,2 miljoen voordeliger dan bij de Begroting 2018 is ingeschat. De <u>overige dekkingsmiddelen</u> zijn € 0,4 miljoen voordelig, met name vanwege aframing van de post onvoorzien en vrijval van de egalisereserve CBL-SNB.					

Ondersteunend programma 200/500 – Centraal Management en Concerncontrol
 wnd. Arthur Meuleman)

Uitvoering van het programma verloopt conform het jaarplan.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Netto kosten programma	1.385	1.385	1.395	1.396	1.382
Er zijn geen significante financiële afwijkingen.					

Ondersteunend programma 300/400 – Bedrijfsvoering (Mary-José van Overveld)

Doelstellingen, beoogde effecten en activiteiten en afwijkingen	
Archiveren op orde	Doelstelling en beoogde effecten: Wegwerken van de achterstanden in de bewerking van de archieven (o.a. van voormalige rechtsvoorgangers).
	Activiteiten en realisatie: De hoeveelheid werk die het kost om de achterstanden weg te werken is groter dan voorzien. Budget voor 2018 is niet toereikend om het voorziene deel van 2018 volledig weg te werken. Om alle achterstanden weg te werken is meer geld nodig. In de begroting 2019 en 2020 zal hiervoor extra geld worden aangevraagd.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal netto kosten programma	22.061	22.061	22.387	22.244	21.890
Ten opzichte van ML3 zijn de netto lasten € 355 voordelig door het naar beneden bijstellen van prognoses voor softwarediensten en adviezen. Ten opzichte van het jaarplan zijn de netto lasten € 172 voordelig. Enerzijds zijn de kosten voor inleen van personeel hoger in verband onvoorziene, aanhoudende capaciteitsproblemen op de afdeling MI&O en de implementatie van het nieuwe pakket Workforce. Door bovengenoemde bijstellingen van prognoses voor softwarediensten en adviezen, ontstaat er per saldo echter een voordeel ten opzichte van het jaarplan.					

Ondersteunend programma 600/800 Watersystemen (Arthur Meuleman)

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2018	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Jaarvangst muskusrat	3.500	3.800	4.500	4.700
Jaarvangst beverrat	50	25	25	10
Vangsten per uur muskusrat ¹	0,12	0,13	0,17	0,17
Vangsten per km waterloop muskusrat	0,15	0,17	0,20	0,20
Aantal velduren	30.000	30.000	26.000	26.000
Jaarvangst veldproef Dinteloord	500	300	300	250
Aantal velduren veldproef Dinteloord	1.000	700	700	700
Vangsten per uur muskusrat Dinteloord ¹	0,50	0,43	0,43	0,35
Vangsten per km waterloop muskusrat Dinteloord	1,0	0,6	0,6	0,5
Kosten schade herstel Dinteloord	€ 50.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000

¹ De cijfers vermeld in Jaarplan en in ML2 waren niet correct en zijn in ML3 gecorrigeerd.

Toelichting afwijkingen:

Enkele gebieden zijn door hoog ziekteverzuim van bestrijders in populatie toegenomen. Om de populatie weer terug te dringen zijn deze gebieden gezamenlijk bewerkt wat hogere vangsten tot gevolg had. Het herstel van de schade door de veldproef bij Dinteloord gaat beter dan verwacht en de startsituatie komt in zicht.

Geld (bedragen x € 1.000)	Jaarplan 2018	Prognose ML1	Prognose ML2	Prognose ML3	Prognose ML4
Totaal Muskusrattenbestrijding	763	744	763	805	757
Totaal Geografische informatie	1.301	1.294	1.318	1.304	1.340

Muskusrattenbestrijding

Ten opzichte van ML3 zijn de netto kosten € 48 voordelig door het naar beneden bijstellen van de afdelingskosten.

Ten opzichte van het Jaarplan zijn de verschillen niet significant.

Geografische informatie: de afwijkingen ten opzichte van ML3 en Jaarplan zijn minimaal.